



## XIX

Председник извештава одбор, да је проценилачка комисија, одређена од грађевинског одбора да процени земљиште Браће Кремановића што се има за проширење Богојављенске улице експропријати, — нашла, да би требало експропријати околна имања Сана Алексићке и Паје Анђелковића и арондисати га имању Браће Кремановића, како би ови могли бољу и угледнију зграду подићи, што је и грађевински одбор усвојио.

По саслушању овога и по прочитању тога извештаја и предлога ГБр. 2989 и 2990, одбор је решио,

усваја се у свему овај предлог грађевинског одбора о експропријању имања Сана Алексић и Паје Анђелковића и арондисању истог имању Браће Кремановића у интересу улепшавања вароши.

## XX

Председник извештава одбор, да је услед молбе ракијских трговаца, што имају ракију на смешишту трошаринском, одредио комисију, да прочуи и поднесе суду предлог како да се од сада наплаћује лежарина на ракију.

По прочитању те молбе АБр. 3351 и извештаја трошаринског и предлога комисије АБр. 3686 одбор је решио,

усваја се у свему овај предлог комисије о наплаћивању лежарине на ракију. Да се и суд и Управа трошаринска по њему управљају. Ово се решење не односи на оне сељаке, који догоне ракију ради продаје и држе је на својим колима.

## РЕДОВНИ САСТАНАК

29. Октобра 1898. год.

Председавао председник г. Ник. Д. Стевановић; присуствовали чланови суда: г.г. Б. Ј. Рајић, С. Ивковић и К. Симић; од одборника били: г.г. Н. И. Стаменковић, Др. Стеван Марковић, Васа Николић, Коста М. Ђурић, М. Савчић, Р. Драговић, К. Н. Лазаревић, Ј. М. Јанковић, Глиша Стојановић, Голуб С. Јанић, Дамјан Стојковић, Милутин Ј. Марковић, Евг. М. Чоловић, Милов. Миленковић, М. О. Петровић, К. Н. Лазаревић, Др. Леко. —

## I

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 23. октобра 1898. год. и примљен је без измена.

По Данилову и Троношчеву сведочанству у овом спору Драгутинову и Урошеву мешао се и маџарски краљ. Тако Данило вели, да је Драгутин непрестано добијао укоре од „таста“ свога маџарског краља и да су му наговори и укори ти постали већ досадним.<sup>1)</sup> Троношац, пак, вели: Да је маџарски краљ два пута писао краљу Урошу и позивао га, да Драгутину уступи престо као што је обећао био; али Урош не само да није уступио престо, него је, шта више, почeo гонити свога сина.<sup>2)</sup>

На основу ове Данилове и Троношчеве сведоцбе<sup>3)</sup> а и на основу њихових исказа, да је Драгутин, као што ћемо мало доцније видети, добио војску од „таста“ свога, на основу свега тога, даље, може се поуздано констатовати интервенција маџарског краља. Та интервенција маџарског краља у чисто српске унутрашње ствари потицала је, нема сумње, и из фамилијарних разлога и односа између Драгутина и маџарског краља.

Пошто смо размотрели главне мотиве Драгутинове буне и пошто смо, на основу

<sup>1)</sup> Дан. Жив. стр. 15. и Ив. Павл. Жит. стр. 169....  
<sup>2)</sup> Гласн. V. стр. 50.

<sup>3)</sup> Г. Срећковић потпуно усваја Данилове исказе да је Драгутина „потпомагао и на буну подстrekавао његов таст и да је од њега многе укоризне примио“.... Ист. II стр. 166. —

## II

Председник износи одбору на решење молбу Павла Анђелковића, овд. пензионара, којом моли, да одбор преиначи у смислу молбе своје решење од 23. октобра 1898. год. ГБр. 2989 и 2990 односно експропријације имања Сана Алексићке и његовог до Митрополије и арондисања истог имања Браће Кремановић.

По прочитању те молбе одбор је решио,

Одбор остаје при својем решењу од 23. окт. 1898. год. ГБр. 2989 и 2990 а ову молбу одбације.

## III

По прочитању молбе Тодора Најдановића, сопственика менажерије АБр. 7608, одбор је решио, Овлашћује се суд општински да уважи ову молбу како за сходно нађе.

## IV

По прочитању акта Управе вар. Београда и њених одаљака АБр. 7546, 7519, 7947, 7638, 7569, 7506, 7572, којима се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица, одбор је изјавио,

да је Радојица Радојчић каферија овд. добrog владања и добrog имовног стања, да је Лазар Јовановић фабрикант сита добrog владања и средњег имовног стања; да је Ђорђе Пелеш агент добrog владања и сиротног имовног стања; да су му непознати Никола Милутиновић Фијакериста; Захарија Тодоровић каферија. Милош Јаковљевић бив. трг. помоћник и Јосиф Поповић предузимач и инжињер.

## V

По прочитању молбе Катарине Попамоско СтБр 3109 одбор је изјавио мишљење,

Да се молитељици може дати тражено уверење о њеном породичном односу.

## VI

Председник износи одбору на решење молбе Марије Цвијић удове АБр. 6553 и Варваре Гатковић удове АБр. 7513, којима моле за издржавање.

По прочитању ових молби одбор је решио,

да се молба Марије Цвијић удове, одбаци; да се решавање по молби Варваре

АЕ. Данила и Троношица констатовали интервенцију маџарског краља, на реду је да пређемо на саму побуну, на саму Драгутинову превратничку акцију.

О Драгутиновој побуни једино што општиње говоре Данило и Троношац. Њима се једним својим детаљом приближује и Бранковић. Од летописа, пак, само неки, као Дорпатски, Софиски Летопис, знају за Драгутинову буну и у Драгутиновој несрећи на Јелечу планини они виде прст осветљивог Провиђења. „Къ лѣтъ... къяралъ се“ веле ти летописи готово стереотипно. „сынь его (Уроша) Драгутинъ, и мало дрѣжакъ сътъ ко ногѹ на локъ подъ юлечъ плениномъ, занѣ къста на отъца скојго“....<sup>1)</sup>

АЕ. Данило прича наминеке детаље о тој побуни. По њему, Драгутин, желећи да у одвојеном делу своје отаџбине самостално влада, а непрестано примајући укоре од маџарског краља, хтео је да молбама и сузама склони свога оца да му да један део земље, у коме би делу он самостално владао, „И тако падъ, на колъноу начеть се молити родитељу скојмоу съ слѣзами глаголи: отъче, дајдъ ми достоинюе несть имъни ткојего юлко њескошташи. Киждъ бо юлко търпъние моје, юлка крѣмна ждоу хоте къспријести миљостија ти дарокани...<sup>2)</sup>

<sup>1)</sup> Види: Шаф. Рамат. Let. стр. 70. — Ј. Стој. Спом. III стр. 125. и 128—139. Гласн. 53. стр. 56

<sup>2)</sup> Види Дан. Жив. стр. 15—16 и Ив. Павл. Жити. стр. 169—170. —

Гатковић одложи, док се не реши буџет за 1899. год.

## VII

По прочитању извештаја одборске комисије АБр. 7314, одређене да изврши премер јачине вина, што се налази на руковању код појединих винарских трговаца, одбор је решио,

да се овај извештај прими с тим, да чиновници општинске трошарине продуже и доврше ово мерење јачине вина.

## VIII

Председник извештава одбор, да је суд општински добио одговор од Срп. друштва Црвеног Крста на писмо своје од 2. сеп. 1898. АБр. 5773 упућено друштву услед решења одбора општинског од 24. авг. 1898. год. односно грађевања завода за справљања животињске лимфе од стране министарства војеног на једном делу оног земљишта, које је општина уступила Црвеном Крсту за подизање модерне грађанске болнице.

По прочитању тога одговора АБр. 6209, одбор је решио,

да се ово земљиште не може уступити министарству војеном за подизање завода за справљање животињске лимфе и хигијенско бактереолошког института са разлога наведених у решењу одбора од 24. авг. 1898. АБр. 5773.

## IX

По прочитању молбе задруге за подизање домаће индустрије АБр. 6017, одбор је решио,

да се ослободе плаћања таксе трошаринске само она кола, која за рачун задруге за подизање домаће индустрије носе са железничке станице материјал у новоподигнуту фабрику задругину.

## X

На предлог суда општинског а на основу чл. 105 зак. о народним школама, одбор је решио,

да чланови школског одбора за град Београд буду ови одборници општински: г.г. Голуб С. Јанић, Раденко Драговић, Коста П. Михајловић, Стев. Максимовић Јанаћ М. Јанковић, трговци овдапњи.

Али, Урош оста неумољив, када га Драгутин и по други пут тако усрдно молио. „Н паки молитъ се отъцоу скојмоу глаголи господи мои, колико рокотающтихъ ти изъѣкају имъ късаго докольно, азъ же къзлюни сънъ ткои и миљтинааго ти штѣдроѣтка лишио се душакъиогъ багатѣтка имъи ме къ юности моји и присъно кеселен се о мнъ земљиаго багатѣтка лишиоши ме оскрѣблажемъ. Азъ ти је съткорити миљост о чедъ ткојемъ юлко хоштиши. Съткори ме оуко не лишити се когодароканые ти држакы. Коуди же глаголь оусть ткоихъ истињи, юлко окъшта се инѣ, къзлюбленому ткојему сънъи. Оуме ко ти је сътъ съмрти прѣдати мѣ, неже ли любокиаго ти къздањија слаки ткоје лишити мѣ....“<sup>1)</sup>

По Данилу, када се Драгутин са свим уверио да од његових молби неће ништа бити, он се (Драгутин) решава на одсуђан корак, који ће доцније по Урома fatalним постати: Драгутин одлази с неколико својих верних маџарском краљу, „тасту своме“<sup>2)</sup>, да у Маџара потражи помоћи, не би ли како одбранио права своја. У овоме се Троношац разликује од Данила. По њему, Драгутин, не могући трпети свога оца, одлази у Зворник, који му је таст дао. Одатле се

<sup>1)</sup> Види Дан. Жив. 15—17 и Павл. Жит. 169—171.

<sup>2)</sup> Падају јако у очи, што Данило мисли не на Владислава него на Стевана краља. Ми ћемо доцније видети да време Драгутинове буне пада много после смрти Стевана V.

## XI

На предлог председника општине и по прочитану акта АБр. 7286, одбор је решио, прима се у начелу предлог, да општина новчано помаже до пет ћака, који би се одали изучавању заната; да председник општине поднесе одбору извештај, колико би новаца за ово требало годишње, како би се ова сума могла предвидети у буџету општинском за идућу годину.

## XII

Председник извештава одбор, да је О. Смрекер инжињер из Манхайма по позиву суда општинског а по одобрењу одбора долазио у Београд, прегледао бунаре на Белим водама и о томе своме прегледу поднео извештај.

По прочитану тога извештаја АБр. 7514 одбор је решио,

прима се овај извештај у свему. Да водоводно одељење изврши претходне радове у овом извештају предложене на терет кредита, који је одобрен за грађење нових бунара. Умолити именовану господу у извештају, да извршење ових предходних радова од времена на време прегледају.

## XIII

По прочитану извештаја општинског хемичара о испитивању овогодишњег жита односно издашности његове у брашну и каквоћи истог, одбор је решио,

да комисија одборска, која је поднела одбору извештај под АБр. 3740/98 проучи ове извештаје општинског хемичара и поднесе одбору предлог, који би број требало усвојити за којефицијенат за одређивање цене лебу према каквоћи овогодишњег жита и издашности његовој у брашну.

## XIV

По прочитану поновне молбе Драге Торђевић АБр. 7047, којом моли за потпору за своју школу женских радова, одбор је решио,

да се ова молба одбаци оставајући и даље при својем решењу од 17. септ. 1898 АБр. 6398.

он обраћа „тасту“ своме и мађарски краљ тада два пута пише пријатељу своме краљу Урошу, да према заклетви и обећању уступи престо сину своме Драгутину. Урош неће да чује мађарског краља, него шта више, одсудније поче гонити свога сина Драгутина. Тада Драгутин, не могући се одупрети очеву гоњењу, с неколико оданих племића оде у Будим мађарском краљу.<sup>1)</sup> У Тронопицама имамо још један детаљ, који се односи на буну Драгутинову. Као што Драгутина мржаше отац, тако исто и Катарину мржаше свекрва њена краљица Јелена. Када је Драгутин раскинуо са својим оцем, и отишao у Зворник а одатле у Будим, Катарина остаде за неко време на двору свога свекра. А када пак Урош не престајаше огорченим бити на свога сина Драгутина, а краљица Јелена на снаху своју Катарину, Катарина, немогући подносити њихов гнев и нерасположење, оде за својим мужем.<sup>2)</sup>

На основу Тронопицева исказа могла би се створити једна конјектура. Нема сумње, у Српској је Држави било неког краја, који је био Драгутинов партизан, и, када би се Тронопицу могло веровати, тај би крај био у северозападном делу

## XV

По прочитану поновне молбе М. Михајловића Ханџарије АБр. 7585, да му се уступи општинско земљиште за подизање фотографске радионице, одбор је решио,

да се ова молба одбаци оставајући и даље при својем решењу од 23. октобра 1898 АБр. 8407. —

## XVI

По прочитану извештаја књиговодства АБр. 7628, да су склопљени рачуни општински за треће тромесечје ове године, одбор је решио,

да иста она одборска комисија, која је одређена да прегледа рачуне за II тромесечје прегледа и рачуне III тромесечја и поднесе одбору извештај.

## XVII

По прочитану молбе Николе Бошковића абавије и извештаја грађевинског одељења ГБр. 3103, одбор је решио,

да се молилац ослободи плаћања таксе за везу својих канала за одвод кишница са приватним каналом, који се налази у Вазнесенској улици.

## XVIII

На предлог председника општ. одбор је решио,

да се за решавање о понуди Косуа и Мариновића за зајам и извршење великих општинских радова сазове ванредна одборска седница само за ову ствар.

## XIX

На предлог председника општине одбор је решио.

да одборници г.г. Милутин Ј. Марковић, Влад. Чортановић, Стев. Максимовић и Голуб С. Јањић, као одборски поверилици са судом општинским саставе пројект буџета за 1899. год. и поднесу га што пре одбору на решење. Од одређених одборника могу пуноважно тројица радити.

Српске Државе. У тај би се крај Драгутин испред свог оца повукао, и ту се припремао на отпор или на напад. Урош би пошао против бунтовног свог сина, победио би га и истерао из Српске Државе. Драгутин побеђен и истеран одлази мађарском краљу да у њега помоћи потражи против свог оца.

По Данилу Драгутину је лепо примио мађарски краљ: када му Драгутин исприча своју невољу, „таст“ му показа жива учешћа и допусти му да потражи колико год хоће војске. И Драгутин прими велику војску од „таста“ свога.<sup>1)</sup> Тој војеци, која је била састављена из Мађара и Кумана, придружене је и војска „леђанског краља“ као што узимају Бранковић и Пејачевић.<sup>2)</sup>

Исто тако и Тронопац узима да је Драгутина примио мађарски краљ са свим предуверетљиво („честино“). По Тронопицу Драгутин је неко време био на двору мађарског краља и узев од мађарског краља 80.000 (!) војника, пође с том огромном војском на свог оца.<sup>3)</sup> Нама се чини да је

<sup>1)</sup> Види Дан. Жив. стр. 16—17; Ив. Павл. Жит. 170.

<sup>2)</sup> Види Гласн. 53 стр. 56. Indignatus igitur Dradutin, abit ad socerum summ Vladislavum Regem Ungariae narratisque omnibus, pervicit, ut Vladislavum magnum exercitum genero suo daret, et a fratre suo Rege Ledianensi, accepit quoque exercitum, et pergens ad patrem suum... — Пејач. Hist. Serv. стр. 218. Пејачевић мисли да је Бран-

## ОБЈАВА

Општина београдска издаје под закуп под рум под школом код Саборне цркве.

Ко жели узети исти, нека се јави економном одељењу општине београдске.

## ОБЈАВА

Општина београдска има за издавање под закуп један дућан у улици „Краља Александра“, где су телалнице, под бр. 4.

Ко жели узети овај дућан, нека се јави економном одељењу општине београд.

## РАЗНЕ ОПШТИНСКЕ ТАКСЕ

## I. Димничарство:

a) За чишћење димњака (цилиндера) без разлике на спратове	—	—	—	0·20 д.
б) За незидан шпархерт	—	—	—	0·40 д.
в) За узидан	—	—	—	0·20 д.
г) За велики узидан шпархерт у гостионици	—	—	—	0·50 д.
д) За чишћење димњака од два спрата	—	—	—	0·20 д.
ђ) За чишћење простог димњака	—	—	—	0·10 д.
е) За чишћење чункова од 2 и по метра уједно са пећима	—	—	—	0·24 д.
ж) За чишћење чункова од 2 и по метра уједно са више пећи	—	—	—	0·20 д.
з) За паљење димњака (цилиндера) без разлике на спратове	—	—	—	075 д.

## II. Гробарина:

а) Гроб за децу	—	—	—	—	7— д.
б) Гроб за одрасле	—	—	—	—	12— д.
в) Мала гробница	—	—	—	—	555·52 д.
г) Велика гробница III реда	—	—	—	—	998·93 д.
д) Велика гробница II реда	—	—	—	—	1099·93 д.
ђ) Велика гробница I реда	—	—	—	—	1684·57 д.

## III. Пражњење помијара и нужника:

а) Од кубног метра	—	—	—	—	10— д.
б) Од акова	—	—	—	—	0·50 д.

## ОПШТИНСКЕ ТАКСЕ ЗА МРТВАЧКА КОЛА

а) Проста кола са 2 коња	—	—	—	—	10 дин.
б) Кола са анђелима са 2 коња	—	—	—	—	18 "
в) Стаклена кола са 2 коња	—	—	—	—	24 "
г) Стаклена кола са 4 коња	—	—	—	—	60 "

овако број мађарских војника, које је дао Драгутину мађарски краљ спрове величан. Ако се има на уму средњевековна војена организација, тешкоћа покретања војске, тактика у војним операцијама, све оне материјалне и друштвене препреке при мобилизацији војске, онда се мора признати да војска од 80.000 регуларних војника спада у необичне појаве. — По г-ну јенералу Јовану Мишковићу, цар Душан у својим најодсуднијим ратовима није могао искупити већу војску од 80—85000 људи. У Косовском боју, који је био доста популаран борило се свега 30.000 српских војника.<sup>1)</sup> Када је оном познатом монголском наједом постала велика погиба по Мађарску онда је краљ Бела IV могао у битци на реци Шају да изведе против Монгола своје и савезничке војске тек 60.000 војника.<sup>2)</sup>

(Наставиће се)

<sup>1)</sup> Г. Ст. Новаковићев rex Ledianensis, rex Lithuanorum. — Г. Ст. Новаковић поглавито на основу неких филолошких аргумента (по Миклошићу) доказао је да народни песник Лебјанима Польаке назива. Види „Лебјан град и Польаки у ср. нар. појезији“ (из Летописа Мат. Срп.) стр. 8. — Н. Сад 1879.

<sup>2)</sup> Гласн. V. стр. 17. Јов. Миш. Косовска Битка Ратник за 1889. г. књ. XXI. св. IV год. XI стр. 381—382.

<sup>3)</sup> Smič. Povj. Hrv. str. 345, 363—364.

# ОПШТИНА ГРАДА БЕОГРАДА

СТАЊЕ НА ДАН 31 ЈАНУАРА 1898 ГОД.

странице књиге	РАЧУН	Обрт у месецу Јануару	СВРТ СА ИЗРАВНАЊЕМ		СТАЊЕ 31 ЈАНУАРА	
			СВРТ	ИЗРАВНАЊЕМ	СТАЊЕ	31 ЈАНУАРА
72	Благајне . . . . .	51970 01	32105 78	61404 30	32105 78	29298 52
75	Привремени издатака . . . . .			115715 69		115715 69
37	Вредећи артија . . . . .			51438 —		51438 —
38	Непокретности . . . . .			5449994 53		5449994 53
38	Покретности . . . . .			78771 64		78771 64
89	Грађење кеја . . . . .			88961 61		88961 61
40	" водовода . . . . .			2855052 82		2855052 82
24	" калдрме из зајма . . . . .			945749 85		945749 85
28	" канализације . . . . .			64303 68		64303 68
41	" дорђолске школе . . . . .			212073 54		212073 54
23	" палиул. " . . . . .			177210 03		177210 03
21	" дорђолске цркве . . . . .			57837 21		57837 21
31	Дужника разни . . . . .		256 44	116958 —	256 44	116701 56
42	" калдрме . . . . .		1450 17	117051 32	1450 17	115601 15
22	" водовода . . . . .			3989 62		3989 62
19	" трошарине . . . . .			1259 47		1259 47
68	Повериоца разни . . . . .	13000 —		13000 —	286563 27	273563 27
5	" водовода . . . . ,	3019 75		3019 75	19881 07	16861 32
46	Кауција . . . . .				2117 —	2117 —
4	Дијурна инжињерски . . . . .	84 —	84 —		364 80	280 80
66	Обртне порезе . . . . .				12525 96	12522 96
32	Поклона божићни . . . . .				5543 45	5543 45
27	Фондова разни . . . . .				191982 45	191982 45
47	Гробљанског фонда . . . . .				110563 05	110563 05
43	Регулационог "			330694 78		330694 78
44	Упр. фонд. за фондове . . . . .			9234 22		9234 22
44	" " " регул. фонд.			31913 48		31913 48
76	Управе трошарине . . . . .			35299 11		35299 11
48	Упр. фонд. за зајмове . . . . .				188949 83	188949 83
71	Пријема . . . . .				2385000 —	2385000 —
34	Остава код Нар. Банке . . . . .		2110000 —		2110000 —	
49	Текући " " " . . . . .				2097705 45	2097705 45
50	Прирез за војне потр. . . . .				149617 79	149617 79
69	Гробљ. буџет . . . . .	639 —			639 —	639 —
79	Приход по буџету . . . . .	49540 40			49540 40	49540 40
77	Расход " " . . . . .	12029 60		12029 60		12029 60
80	" из милиона . . . . .	1331 18		1331 18		1331 18
81	" по кредитима . . . . .	31 25		31 25		31 25
82	Утврђење савске обале . . . . .	2610 —		2610 —		2610 —
9	Главница . . . . .				7412212 77	7412212 77
		84075 79	84075 79	12947018 68	12947018 68	12897102 54
						12897102 54

16 Априла 1898 године  
Београд.

Књиговођа,

**Милија Јовановић** с. р.

Главни благајник,

**Ђ. Ж. Нешић** с. р.

Главни књиговођа,

**К. Ј. Јанковић** с. р.

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГ СУДА